

Mental Helse Ungdom og psykologistudenter krangler om undervisningsopplegg

PRISVINNERE I FULL STRID Vilde Vollestad og Joakim Ebeltoft vant formidlingspris i fjor. Nå er de i konflikt med Mental Helse Ungdom om prosjektet. Foto: Frida Kildal

Prisbelønt undervisningsopplegg om psykisk helse går en usikker framtid i møte etter åpen konflikt mellom aktører. Fredag kommer saken opp i Stortinget.

TEKST

Øystein Helmikstøl

PUBLISERT 21. juni 2019

I fjor ble psykolog Vilde Vollestad og psykologistudent Joakim Ebeltoft hedret for å gi ungdomsskoleelever enkel tilgang til kunnskap om normalpsykologi. Gründerne fikk Åse Gruda Skard-prisen på 30 000 kroner for popularisering av psykologisk kunnskap. Det er Norsk psykologforening som står bak denne årlige prisen.

Nå er gründerne i åpen konflikt med Mental Helse Ungdom (MHU). Ungdomsorganisasjonen vil ikke at Stortinget lenger skal gi penger til prosjektet over statsbudsjettet.

I dag, fredag 21. juni, tar Arbeiderpartiet saken opp når Stortinget debatterer revidert nasjonalbudsjett.

Inn på statsbudsjettet

På statsbudsjettet for 2019 ble prosjektet tilgodesett med tre millioner kroner som et øremerket tilskudd. Prosjektet *Psykologistudentenes opplysningsarbeid for unge (Pofu)* var da en del av Mental Helse Ungdom, og initiativtakerne Vollestad og Ebeltoft var ansatt i denne ungdomsorganisasjonen.

Det var Mental Helse Ungdom som formelt sett fikk pengene over statsbudsjettet. Ifølge Mental Helse Ungdom har organisasjonen hatt arbeidsgiveransvaret for 11 psykologistudenter som har jobbet med Pofu.

Ut av revidert budsjett

Den 17. juni sendte Mental Helse Ungdom ut en pressemelding om Pofu. Der viser de til at stortingsrepresentant Kent Gudmundsen (H) i avisa Nordland et par dager tidligere sa at pengene til Psykologistudentenes opplysningsarbeid for unge flyttes over til tilskuddsordningen «Psykisk helse i skolen».

Dette støtter Mental Helse Ungdom.

- Useriøst

Det gjør ikke Arbeiderpartiet:

– Det er useriøst når regjeringen fjerner øremerkingen i statsbudsjettet på tre millioner kroner til Pofu.

Det sier Elise Bjørnebekk-Waagen (Ap) til Psykologtidsskriftet. Hun sitter i helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

– Håndvedingen som regjeringen gjorde i revidert, sparker bein under et godt tilbud som er etablert. Statistikken og utfordringsbildet på psykisk helsefeltet for barn og unge er vi godt kjent med.

TALER POFUS SAK

Arbeiderpartiet vil at Stortinget skal øremerke 3 millioner

kroner til Pofu direkte, ifølge
Elise Bjørnebekk-Waagen. Foto:
Stortinget

Bjørnebekk-Waagen opplyser at Ap fredag 21. juni legger fram et løst forslag om Pofu i debatten om revidert nasjonalbudsjett på Stortinget.

– Det betyr at vi fremmer forslag om at øremerkinga på 3 millioner kroner til Pofu skal videreføres i budsjettet i 2019.

Statssekretær Anne Helene Wettermark Bramo (Frp) i Helse- og omsorgsdepartementet skriver i en e-post Psykologtidsskriftet har fått tilgang til, at omdisponering til tilskuddsordningen «Psykisk helse i skolen» er foreslått slik at Pofu kan søke tilskudd under denne.

– Det er en rimelig tolkning at man da forventer at Pofu får sitt tilskudd på samme nivå (3 mill. kroner), selv om det legges inn under denne søkbare ordningen. Det skriver statssekretær Bramo til politisk rådgiver Kristin Walstad og stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold (begge KrF) i helse- og omsorgskomiteen.

Aps Elise Bjørnebekk-Waagen mener det er fullt mulig at dette er en god løsning på lengre sikt.

– Men det som er lovet gjennom statsbudsjettet for 2019, er en øremerking. Det er oppsiktsvekkende å gå tilbake på det etter noen måneder. I realiteten betyr det at det er umulig å realisere et sånt tilbud.

Ap-politikeren på Stortinget er kjent med det hun omtaler som «gnisninger» mellom Mental Helse Ungdom og Pofu.

Også Helse- og omsorgsdepartementet kjenner ifølge statssekretær Bramo til konflikten mellom Mental Helse Ungdom og Pofu.

Striden

Høsten 2018 holdt Pofus 120 frivillige undervisning for omtrent 6000 elever. Tiltaket ble utvidet fra Oslo til Bergen, Tromsø og Trondheim.

Da Pofu startet opp i 2017 med penger fra Extrastiftelsen, var planen ifølge prosjektbeskrivelsen å bli en egen organisasjon.

– Å bli en egen organisasjon som skal drives av psykologistudentene selv, har vært viktig for å sikre høy faglig kvalitet og studentenes eierskap – som hele Pofu er bygget opp på. I tillegg fikk vi utfordringer med hvor mye av midlene MHU mente skulle gå til dem, og hvor mye av Pofus tid som måtte brukes til andre oppgaver i MHUs drift, sier Vilde Vollestad.

At Pofu helt fra starten hadde planer om å bli en egen organisasjon, var Mental Helse Ungdom kjent med.

Men Mental Helse Ungdom ser likevel konflikten på en annen måte:

– Høsten 2018 meldte Vilde Vollestad og Joakim Ebeltoft fra om at de ville ut av Mental Helse Ungdom. Det kom som en overraskelse på oss.

Det sier generalsekretær Adrian Wilhelm Kjølø Tollefsen i Mental Helse Ungdom. Han forteller at sentralstyret i MHU var imot at Pofu skulle bli en egen organisasjon.

– Vi ville ha en utredning, ikke minst siden vi hadde arbeidsgiveransvar for 11 ansatte i Pofu. Vi satt med både det økonomiske og det faglige ansvaret for hele opplegget. Initiativtakerne ville ikke ta noen avgjørelse. I begynnelsen av januar 2019 var prosjektperioden slutt, og tilskuddet fra Extrastiftelsen var brukt opp. Tre millioner kroner for første driftsår fra Helsedirektoratet var brukt opp den 12. januar i år.

Ulike tolkninger

Tollefsens versjon er at det i prosjektbeskrivelsen og søknadene er Mental Helse Ungdom som selv har skrevet at det er en målsetting å etablere en studentforening som på et eller annet nivå skulle arbeide med Pofu.

– Denne formuleringen tolkes vidt forskjellig av partene. Men siden Mental Helse Ungdom er prosjekteier og det er styret som har vedtatt prosjektbeskrivelsen og søknaden, er det for så vidt mindre relevant hva Pofu måtte mene om denne formuleringen.

UT MOT POFU Sentralstyret i Mental Helse Ungdom ønsket ikke at Pofu skulle bli en egen organisasjon, ifølge generalsekretær Adrian Tollefsen. Foto: MentalHelseUngdom.no

Tollefsen forteller at det første de gjorde på nyåret, var å be om et møte for å ta en beslutning.

– Pofu fikk valget mellom enten å forholde seg til styrets beslutning eller å legge ned driften.

Vilde Vollestad og Joakim Ebeltoft forteller at de har samarbeidet godt med MHU inntil Pofu informerte om at det var på tide å etablere Pofu som en egen organisasjon.

– Vi hadde en god dialog, men plutselig ble kollega Joakim Ebeltoft kalt inn til et møte i MHU. Han fikk beskjed om at vi hadde frist til klokka 15 den dagen til å gå med på premisset om at det er MHU som skal bestemme om Pofu skal bli en egen organisasjon. Vi fikk utsatt fristen til klokka 8.30 dagen etter.

Mental Helse Ungdom la ned driften av Pofu den 12. januar i år, ifølge e-post fra ungdomsorganisasjonen den 8. januar.

Brudd

Mental Helse Ungdom ser det på en annen måte: Det var Pofu som forlot ungdomsorganisasjonen i januar i år.

– Beslutningen var uansvarlig fordi de ni psykologistudentene mistet sine ettårige undervisningsstillinger hos oss, sier MHUs generalsekretær Tollefsen.

Det reagerer Vilde Vollestad på:

– Det er en ganske drøy påstand. Vi gjorde det vi kunne i en presset situasjon. Det er uansvarlig å stille dette ultimatumet på en dags varsel. Det var ingenting som tilsa at vi ikke skulle samarbeide også i 2019. Vi hadde midler fra statsbudsjettet via Mental Helse Ungdom. Utfallet av ultimatumet har vært svært uheldig for Pofu og de ansatte.

Mental Helse Ungdom vil beholde Pofu som navn og som undervisningsopplegg hos seg.

– *Da Pofu fikk pris i fjor var det i praksis Mental Helse Ungdom som fikk prisen?*

– Ja. Men vi ble aldri invitert til prisutdelingen. Vi forsto lite av at Psykologforeningen kunne dele ut en pris til en avdeling hos oss uten å invitere verken generalsekretæren eller styrelederen.

– *Bli det rettssak?*

– Det er opp til Pofu, men det er lenge siden advokatene overtok dialogen mellom partene her, sier Tollefsen.

Vilde Vollestad sier at Pofu ikke ønsker en rettssak.

– Det ser vi heller ikke noen grunn til, ettersom det fremgår tydelig av den opprinnelige prosjektbeskrivelsen at Pofu har alle rettigheter til sitt eget materiale.

Støtter Pofu

Den 18. juni fikk Pofu støtte fra Psykologisk institutt i Oslo. Utdanningsleder Trine Waaktaar skriver blant annet at instituttet «kjenner Pofu som en frivillig organisasjon som drives av psykologistudenter».

Men generalsekretæren i Mental Helse Ungdom mener at kombinasjonen av fag og brukermedvirkning gjør at MHU er bedre i stand til å drifte Pofu-prosjektet enn stiftelsen Pofu.

– Det er andre enn initiativtakerne i Pofu som har sikret brukermedvirkning i prosjektet, sier Tollefsen.

Vilde Vollestad sier på sin side at MHU aldri har stilt spørsmål ved måten Pofu driver brukermedvirkning på, i de to årene de samarbeidet med ungdomsorganisasjonen. Hun synes det er påfallende at dette dras frem nå, samtidig som Mental Helse Ungdom ønsker å konkurrere om midlene.

Tollefsen opplyser at 4 av de 11 ansatte i Pofu har henvendt seg til Mental Helse Ungdom.

– De støttet på ingen måte ledelsen i Pofu.

Psykologtidsskriftet har fått svar fra seks av dem som har vært tilknyttet Pofu, i tillegg til Vollestad og Ebeltoft. Ingen av dem støtter Mental Helse Ungdom i at pengene skal gå til andre enn til Pofu direkte.

– Jeg støtter ikke at tilskuddsordningen skal flyttes, og tror at det vil være destruktivt for det Pofu har bygd opp. Håper så veldig det ordner seg slik at tilskuddet kan komme til Pofu som stiftelse, skriver femteårs psykologistudent Kristin Andreassen i en e-post til Psykologtidsskriftet.

TEKST

Øystein Helmikstøl, journalist i Psykologtidsskriftet